

Uhkasakon tuomitseminen lannan varastoinnin ja jätevesien käsittelystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi annetun määräyksen laiminlyönnin johdosta (YSL 175 §)

Lupa- ja valvontalautakunta 20.05.2025 § 64
495/11.04.00/2024

Päätösehdotus

Lautakunta päättää seuraavaa:

Koska [REDACTED] ei ole noudattanut Laukaan Lupa- ja valvontalautakunnan 21.08.2024 § 71 lannan varastoinnista ja jätevesien käsittelystä kiinteistöllä [REDACTED] antaman määräyksen päävelvoitteita 2 ja 3, päättää Laukaan lupa- ja valvontalautakunta tuomita näitä päävelvoitteita koskevan juoksevan uhkasakon maksettavaksi. Tuomittavan uhkasakon määrässä on otettu huomioon velvoitetun toimittama kirjallinen selitys.

Päävelvoitteiden 2 ja 3 laiminlyönnin johdosta tuomitaan juoksevaa uhkasakkoa 1000 € päävelvoitetta kohden. Sakko koostuu päävelvoitetta kohden 250 €:n kiinteästä peruserästä ja 750 €:n lisäeristä, joita tuomitaan kolmelta määräajan 9.12.2024 jälkeen alkavalta kuukaudelta (tammi- maaliskuu 250 €/kk). Kahden päävelvoitteen ollessa noudattamatta tulee tuomittavan uhkasakon kokonaismääräksi 2000 €. Tuomittavan uhkasakon määrää on alennettu 50 % asettamispäätöksessä määrätystä esitetyn kirjallisen selityksen johdosta.

Lupa- ja valvontalautakunnan 21.8.2024 § 71 antama määräys päävelvoitteiden 2 ja 3 osalta ja tehosteeksi asetettu juokseva uhkasakko ovat edelleen voimassa. Velvoitettua kuullaan ennen uhkasakon uusien lisäerien tuomitsemista. Mikäli määräystä on ennen uusien uhkasakon lisäerien tuomitsemista noudatettu ei uusia lisäeriä tuomita.

Perusteet uhkasakon tuomitsemiselle ja selityksen huomioon ottaminen

Velvoitettu ei ole noudattanut Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan 21.8.2024 § 71 antaman määräyksen virtsasäiliön tyhjentämistä koskevaa päävelvoitetta 2 eikä virtsasäiliön käytön lopettamista koskevaa ja rakenteiden tarkistamista koskevaa päävelvoitetta 3. Uhkasakkolain 10 §:n mukaan uhkasakon asettanut viranomainen voi tuomita uhkasakon maksettavaksi, jos päävelvoitetta ei ole noudatettu eikä noudattamatta jättämiseen ole pätevää syytä. Pätevää syytä noudattamatta jättämiselle ei ole esitetty. Uhkasakon asettamispäätös on lainvoimainen.

Virtsasäiliötä on velvoitetun mukaan osittain tyhjennetty omalle pellolle kesän 2024 aikaan, mutta sisällön kalkkistabilointia ei ole tehty säädösten vaatimalla tavalla, eikä omatoimisesta käsittelystä ole tehty vaadittavaa ilmoitusta. Säiliön sisällön toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottopaikkaan ei ole myöskään esitetty tositteita. Virtsasäiliön sisällön asianmukaisesta käsittelystä ennen peltolevitystä tai toimittamisesta jäteveden puhdistamolle on annettu kehoitus jo vuonna 2016. Velvoitetulla on ollut aikaa järjestää jätevesien käsittely säädösten mukaiseksi. Toimenpiteet, johon velvoitettu on ryhtynyt eivät ole olleet riittäviä eivätkä säädösten mukaisia.

Virtsasäiliön sisältöä on tarkastuksella havaitun ja kuvatun mukaisesti tulvinut ympäristöön aiheuttaen ympäristön pilaantumisen riskiä. Paikalla tehtyjen havaintojen ja karttatarkastelun perusteella kiinteistön piha-alueen reunalla kulkee valtaoja ja maasto virtsasäiliöltä viettää valta-ojaan päin. Vaikka kiinteistöllä muodostuvien jätevesien määrä olisikin vähäinen, tulee niiden käsittely järjestää YSL 155 §:n mukaisesti ja jätevedet on johdettava ja käsiteltävä

siten, ettei niistä aiheudu ympäristön pilaantumisen vaaraa. Virtsasäiliön käytön kieltäminen asumisjätevesien varastointiin ei ole ollut kohtuutonta, koska rakenteiden tiiveydestä ei ole tietoa. Säiliötä ei ole päävelvoitteen 3 mukaisesti tarkastettu.

Uhkasakkolain 7 §:n mukaan uhkasakko voidaan kohdistaa vain sellaiseen asianosaiseen, jolla on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitetta. Uhkasakkolain hallituksen esityksen (HE n:o 63, 1990) mukaan oikeudellisella mahdollisuudella tarkoitettaisiin esimerkiksi oikeudellista perustetta hallita kiinteistöä. Velvoitettu omistaa määräyksen kohteena olevan kiinteistön. Tosiasiallinen mahdollisuus merkitsisi esimerkiksi sitä, että uhkasakkoa ei voitaisi kohdistaa siihen, joka asevelvollisuuden suorittamisen tai sairauden vuoksi ei voi suorittaa hänen itsensä tehtäviksi edellytetyjä toimia. Velvoitetulla ei ole tähän rinnastettavaa fyysistä estettä.

Uhkasakkolain 8 §:n mukaan uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettava huomioon päävelvoitteen laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat. Hallituksen esityksen 63/90 mukaan tarkoituksena ei ole, että velvoitettavan maksukyky olisi yksityiskohtaisesti selvitettävä jo uhan asettamisvaiheessa. Uhkasakon määrää koskeva ratkaisu voitaisiin tehdä käytettävissä olevien tietojen perusteella. Määrää voitaisiin tarvittaessa alentaa tuomitsemisen yhteydessä. Tuomitsemisvaiheen kuulemisen yhteydessä annettu selitys on otettu huomioon tuomittavan uhkasakon määrässä. Muina asiaan vaikuttavina seikkoina tulisi HE 63/90 mukaan ottaa huomioon esimerkiksi velvoitettavan osoittama vastustus. Asiassa on annettu kehoitus jo vuonna 2016, velvoitettu ei ole sitä noudattanut.

Uhkasakkolain 11 §:n mukaan uhkasakko voidaan tuomita asetettua pienempänä, jos päävelvoitetta on olennaiselta osalta noudatettu tai velvoitetun maksukyky on merkittävästi alentunut taikka uhkasakon määrän alentamiseen on muu perusteltu syy. Tuomittavan uhkasakon määrää on alennettu tuomitsemisvaiheessa saadun kirjallisen selvityksen perusteella. Mainittakoon, että velvoitettu omistaa edelleen tilakeskuksen ja sitä ympäröivän maatalouskiinteistön.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan uhkasakkolain 18 § nojalla ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistön omistajalle kiinteistöön [REDACTED] liittyvästä hallintopakkotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä [REDACTED] koskevasta tuomitsemispäätöksestä merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksella velvoitetulle

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 184, 185, 190 §

Uhkasakkolaki 7, 8, 10, 11, 18, 19, 22 - 24 §

Hallintolaki 34 §

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Ympäristönsuojelusihteeri Pälvi Pöyhönen saapui kokoukseen esittelemään asiaa ja poistui kokouksesta ennen päätöksentekoa klo 14.17 .

Selostus

██████████ on annettu 22.4.2024 kehoitus kiinteistöllä ██████████ sijaitsevan lantalan ja virtsasäiliön tyhjentämisestä. Koska kehotusta kokonaisuudessaan ei oltu noudatettu, antoi Laukaan lupa- ja valvontalautakunta asiassa YSL 175 §:n mukainen määräyksen 21.08.2024 § 71. Päätös lähetettiin tiedoksi todisteellisesti, mutta velvoitettu ei noutanut päätöksiä. Haastemies sai annettua 21.8.2024 § 71 annetun päätöksen velvoitetulle 10.10.2024 pidetyn tarkastuksen yhteydessä. Määräystä tuli noudattaa 60 päivän sisällä päätöksen tiedoksisaannista.

Tarkastus 10.10.2024

Koska virtsasäiliö, johon johdetaan asumisjätevedet, oli edellisellä tarkastuksella aivan täynnä ja lantalastakin aiheutui valumia, nähtiin aiheelliseksi ympäristön mahdollisen pilaantumisen johdosta suorittaa kiinteistöllä ██████████ tarkastus 10.10.2024. Velvoitettu oli tarkastuksen aikaan paikalla. Tarkastuksella havaittiin, että lantala oli tyhjennetty, mutta siinä oli lantavettä lantalan syvemmästä päästä mitaten n. 40 cm. Velvoitettu kertoi, että lanta oli levitetty hänen omalle pellolleen.

Virtsasäiliö oli aivan täynnä, sitä on velvoitetun mukaan tyhjennetty kesällä, myöskin omalle pellolle. Virtsakaivon liete sisältää ainoastaan asumisjätevesiä, lantalasta ei ole yhteyttä säiliöön. Hänen mukaansa liete on kalkittu, mutta hänellä ei ollut varastossa kalkkia eikä pH-liuskoja. Puhelimitse 11.10.2024 saadun tiedon mukaan myöskään kuitteja kalkista tai pH-liuskoista ei ole, lietteeseen on lisätty puutarhakalkkia, säkkimäärästä ei ollut tietoa, liettä oli sekoitettu alipainevaunulla, pH:ta ei ollut seurattu. Levitystä oli tehty edellisen tarkastuksen (19.7.2024) jälkeen, jolloin lietesäiliö oli ollut aivan täynnä. Selvitystä jätevesilietteen käsittelystä tai tositteita virtsasäiliön sisällön toimittamisesta jäteveden puhdistamolle ei ole valvontaviranomaiselle toimitettu.

Tarkastus 16.12.2024

Määräyksessä asetetun määräajan jälkeen 16.12.2024 suoritettulla tarkastuksella havaittiin virtsasäiliön olevan edelleen täynnä, lantalassa oli jäänyt nestettä. kuitteja tai tositteita ei ollut toimitettu ympäristönsuojeluun.

Kuuleminen uhkasakon tuomitsemisesta 26.2. – 4.4.2025

Velvoitettua yritettiin kuulla haastemiehen välityksellä 7.1.2025 päivätyllä kuulemiskirjeellä, haastemies toimitti estetodistuksen 18.2.2025. Velvoitetun kuuleminen hoidettiin tämän jälkeen 26.2. – 4.4.2025 annetulla yleistiedoksiannolla, tiedoksiannon katsottiin tapahtuneen 7. päivänä ilmoituksen julkaisusta.

Kirjallinen selitys 4.4.2025

Velvoitettu toimitti kirjallisen selityksen uhkasakon tuomitsemista koskevaan kuulemiseen. Selityksessä todettiin mm. soveltuvan laitteiston olevan rikki, eikä korjaamiseen ole resursseja, määräajan olevan kohtuuttoman lyhyt, virtsasäiliön olevan tiivis, eikä vielä täynnä, virtsasäiliön ulkopuolella olevan sulamisvesiä eikä virtsasäiliön tulvimisvesiä, WC- ja harmaan veden kulumisen (muodostumisen) olevan minimaalista, käyttökielto katsottiin kohtuuttomaksi. Selityksessä mainittiin myös, ettei kiinteistön läpi virtaa valtaojaa eikä kiinteistöllä olevaan ojaan valu vesiä. Myöskään mitään ympäristön pilaantumisriskiä ei ole. Velvoitettu on myös ryhtynyt niihin toimenpiteisiin, joihin hänellä on mahdollisuus ja hänellä on hyväksyttävä syy noudattamatta jättämiselle.

Tarkastus 14.4.2025

Velvoitettua yritettiin tavoittaa puhelimitse ennen tarkastusta, mutta hän ei vastannut. Tarkastusaika annettiin tietoon 8.4.2025 tekstiviestillä ja s-postilla ja pyydettiin samalla esittämään mahdollisia lisäselvityksiä kirjalliseen selvitykseen. Velvoitettu ei saapunut tarkastukselle eikä ole esittänyt tositteita tyhjennyksistä.

Paikalla 14.4.2025 havaittiin virtsasäiliön olevan melkein täynnä, vesiosuuskunnan kokoomakaivo oli melkein tyhjä. Tositteita asumisjätevesien toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottoaikkaan ei ole toimitettu, eikä myöskään ilmoitusta asumisjätevesien omatoimisesta käsittelystä.

Tarkastus 13.5.2025

Kiinteistölle tehtiin tarkastus vielä ennen asian lautakuntakäsittelyä, tarkastuksesta ilmoitettiin velvoitetulle tekstiviestillä sekä s-postilla 12.5.2025 ja todettiin, että mikäli päävelvoitteisiin liittyen on esittää tositteita, ne tulisi esittää tarkastuksella. Velvoitettu ei ollut tarkastuksella läsnä, eikä ole toimittanut asiaan liittyviä tositteita.

Tarkastuksella todettiin, että virtsasäiliössä oli saman verran jätevesilietettä kuin edellisellä kerralla, osuuskunnan kokoojakaivoa ei pääty katsomaan, sen kansi oli pultattu kiinni. Lantalassa oli runsaasti lieteveettä, joka oli ollut edellisellä tarkastuksella vielä jäässä. Maaperän lantalan ympärillä oli liettynyt ja vettynyt, paikoitellen lantavettä oli lammikoitunut lantalan ympärille.

Esityslistan ohessa:

- Tarkastusmuistio 10.10.2024 liitteineen
- Tarkastusmuistio 16.12.2024 liitteineen
- Selitys 4.4.2025 kuulemiseen uhkasakon tuomitsemisen johdosta, YSL määräys (*sisältää salassa pidettävää tietoa, Julkl 621/1999 § 24 kohta 23, jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille*)
- Muistio tarkastuskäynniltä 14.4.2025 liitteineen, YSL ja JL mukaiset määräykset (*sisältää salassa pidettävää tietoa, Julkl 621/1999 § 24 kohta 23, jaetaan erikseen sähköpostilla lautakunnan jäsenille*)
- Muistio 21.8.2024 annettujen YSL ja JL mukaisten määräysten noudattamisen tarkastamisesta, 13.5.2025

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Ympäristönsuojelusihteri Päivi Pöyhönen, p. 0400 569 811

Määräys lannan varastoinnista ja jätevesien käsittelystä aiheutuvan ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi (YSL 175 §) sekä uhkasakon asettaminen määräyksen tehosteeksi

Päätösehdotus

Laukaan lupa- ja valvontalautakunta päättää seuraavaa:

Koska [REDACTED] ei ole noudattanut 22.4.2024 annettua kehotusta kiinteistöllä [REDACTED] sijaitsevan lantalan ja virtsasäiliön tyhjentämisestä, eikä esittänyt kuulemisen yhteydessä asiassa selitystä, antaa Laukaan lupa- ja valvontalautakunta [REDACTED] seuraavat määräykset ja asettaa niiden tehosteeksi juoksevan uhkasakon:

Päävelvoite 1: Kiinteistöllä [REDACTED] sijaitseva lantala tulee tyhjentää joko lannoitustarkoituksessa pellolle nitraattiasetuksen mukaisesti tai muuhun asianmukaiseen vastaanottopaikkaan.

Päävelvoite 2: Lantalan vieressä sijaitsevan virtsasäiliön sisältämä liete tulee joko toimittaa jätevedenpuhdistamolle tai sen sisältö tulee käsitellä Laukaan kunnassa voimassa olevien jätehuoltomääräysten edellyttämällä tavalla ja hyödyntää tämän jälkeen nitraattiasetuksen mukaisesti peltolannoitteena.

Päävelvoite 3: Lantalan sekä virtsasäiliön käyttö orgaanisten lannoitteiden tai asumisesta muodostuvan jäteveden/-lietteen varastointiin tulee lopettaa siihen saakka, kunnes ne on tiivistetty nestetiiviiksi ja valvontaviranomainen on ne tarkastanut.

Päävelvoitteet tulee täyttää 60 päivän sisällä päätöksen tiedoksisaannista, ja päävelvoitetta 3 noudattaa siihen saakka, kunnes siinä mainitut rakenteet on kunnostettu.

Lisävelvoite: Tositteet virtsasäiliön sisällön ja lannan toimittamisesta asianmukaiseen vastaanottopaikkaan tai kirjallinen selvitys virtsasäiliön sisällön käsittelemisestä (kalkkistabilointi) sekä selvitys lannan ja käsitellyn virtsasäiliön sisällön hyödyntämisestä lannoitteena (lannanluovutus sopimus) tulee esittää ympäristönsuojeluun kahden viikon kuluessa määräajan jälkeen.

Perusteet velvoitteille

Rakenteet määrätään tyhjennettäväksi ja käytöstä poistettaviksi, koska lantala ei ole nestetiivis, sen käytöstä lannan varastointiin on aiheutunut ja aiheutuu valumia ympäristöön. Virtsasäiliötä on käytetty asumisjätevesien varastointiin umpisäiliönä ja sen käytöstä on aiheutunut valumia ympäristöön ylitulvimisen yhteydessä, säiliön tiiveydestä ei ole tietoa. Säiliön tyhjentämisestä ei ole esitetty tositteita ympäristönsuojeluun, kuitenkin säiliötä on tarkastusten välissä tyhjennetty. Asumisessa syntyvää jätevesilietettä ei saa käsittelemättömänä levittää pellolle, sitä ei myöskään saa levittää metsään tai muualle maastoon.

Tositteet lannan ja virtsasäiliön sisällön toimittamisesta asianmukaisiin vastaanottopaikkoihin/hyödynnettäväksi määrätään toimitettavaksi sen varmistamiseksi, että materiaalit päätyvät asianmukaisiin toimituspaikkoihin.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014):

7 §:n Toiminnanharjoittajan on järjestettävä toimintansa niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Toiminnanharjoittajan on rajoitettava toimintansa päästöt ympäristöön ja viemäriverkostoon mahdollisimman vähäisiksi.

16 § Maahan ei saa jättää tai päästää jätettä tai muuta ainetta taikka eliöitä tai pieneliöitä siten, että seurauksena on sellainen maaperän laadun huononeminen, josta voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, viihtyisyyden melkoista vähentymistä tai muu niihin verrattava yleisen tai yksityisen edun loukkaus (maaperän pilaamiskielto).

17 § Ainetta, energiaa tai pieneliöitä ei saa panna, päästää tai johtaa sellaiseen paikkaan tai käsitellä siten, että:

- 1) tärkeällä tai muulla vedenhankintakäyttöön soveltuvalla pohjavesialueella pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka pohjaveden laatu voi muutoin olennaisesti huonontua;
- 2) toisen kiinteistöllä olevan pohjaveden laadun muutos voi aiheuttaa vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle taikka tehdä pohjaveden kelpaamattomaksi tarkoitukseen, johon sitä voitaisiin käyttää; tai
- 3) toimenpide vaikuttamalla pohjaveden laatuun muutoin saattaa loukata yleistä tai toisen yksityistä etua (pohjaveden pilaamiskielto).

172 § Valvonta- ja lupaviranomaisella, 24 a §:ssä mainituilla markkina- ja lupaviranomaisilla, 115 a §:ssä tarkoitetulla toimivaltaisella viranomaisella ja 26 §:ssä mainitulla tyyppihyväksynnästä huolehtivalla viranomaisella ja näiden määräämillä virkamiehillä ja viranhaltijoilla on oikeus tehtäviensä suorittamista varten:

- 1) saada salassapitovelvollisuuden estämättä välttämättömiä tietoja viranomaisilta ja toiminnanharjoittajilta;
- 2) kulkea toisen alueella;
- 3) saada tarpeelliset tiedot tuotteen valmistuksesta ja siinä käytettävistä aineista sekä valmistettavista, maahan tuotavista tai muutoin markkinoille saatettavista tuotteista tuotteen valmistajalta, maahantuojalta tai muulta markkinoille saattajalta;
- 4) suorittaa mittauksia sekä ottaa näytteitä ja tallentaa ääntä tai kuvaa;
- 5) päästä paikkaan, jossa toimintaa harjoitetaan;
- 6) tarkkailla toimintaa sekä sen päästöjä ja ympäristövaikutuksia;
- 7) tehdä tarkastuksia 1–6 kohdan mukaisia keinoja käyttäen.

Valtioneuvoston asetus eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta 1250/2014:

7§: Lannan ja pakkaamattomien orgaanisten lannoitevalmisteiden varastointitilojen, lantakourujen ja muiden lannan johtamiseen tarkoitettujen rakenteiden tulee olla vesitiiviit.

Rakenteiden ja laitteiden tulee olla sellaiset, ettei lannan tai orgaanisten lannoitevalmisteiden siirron, käsittelyn ja varastointitilan tyhjennyksen aikana pääse nesteitä ympäristöön. Kuormaaminen tulee tehdä kovapohjaisella alustalla, joka kestää koneiden painon ja liikkumisen ja jolta voidaan tarvittaessa kerätä varissut tai imeytynyt lanta tai orgaaninen lannoitevalmiste talteen.

Kunnalliset jätehuoltomääräykset (JYVÄSKYLÄ | LAUKAA | MUURAME | TOIVAKKA) Jyväskylän seudun jätelautakunta, Hyväksytty 2.11.2023 (18 §), Voimassa 1.1.2024 alkaen:

36 §: Asumisessa syntyvän jätevesilietteen omatoiminen käsittely on kielletty lukuun ottamatta seuraavia tähän pykälään sisällytettyjä tilanteita. Asumisessa syntyvän lietteen omatoiminen käsittely on mahdollista aktiivista viljelyä harjoittavalle, joka käsittelee lietteen asianmukaisesti ja levittää sen lannoitustarkoituksessa peltoon.

Jätevesilietteen omatoimisesta käsittelystä on aina tehtävä etukäteen kirjallinen ilmoitus jätehuoltoviranomaiselle. Jätehuoltoviranomainen voi kieltää omatoimisen käsittelyn, jos se ei ole ilmoituksen perusteella asianmukaista. Ilmoitus on voimassa viisi vuotta. Ilmoitus tehdään toiminnan alkaessa ja kun ilmoitettavissa tiedoissa tapahtuu muutos, kuitenkin vähintään viiden vuoden välein. Lietteiden omatoimista käsittelyä koskevan ilmoituksen tulee sisältää käsittelystä ja hyödyntämisestä vastaavan henkilön yhteystiedot, tiedot kiinteistöistä, joiden lietteitä hyödynnetään sekä tiedot lietteen käsittelymenetelmästä ja levitysalueesta.

Omassa asumisessa syntyvän lietteen saa levittää käsiteltynä lannoitustarkoituksessa omassa hallinnassa ja aktiivisessa viljelyksessä olevalle pellolle. Liete on aina hygienisoitava voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti kalkkistabiloimalla tai muulla hyväksyttävällä tavalla. Lietteiden käsittelyssä ja peltokäytössä on huomioitava myös muu lannoittamista koskeva lainsäädäntö. Lietteiden omatoiminen käsittely lannoitustarkoituksessa peltokäyttöön on kielletty pohjavesialueilla.

Saostussäiliöiden, pienpuhdistamoiden, umpisäiliöiden ja vastaavien järjestelmien jätevesilietteen tai jätevesiä ei saa levittää metsään tai muualle maastoon.

Uhkasakon asettaminen

Lupa- ja valvontalautakunta asettaa päävelvoitteiden noudattamisen tehosteeksi juoksevan uhkasakon, jonka kiinteän peruserän suuruus on 500 euroa päävelvoitetta kohden. Mikäli päävelvoitteita ei ole noudatettu määräaikaan mennessä, määrätään uhkasakon lisäerinä jokaiselta määräajan jälkeen alkavalta lisäkuukaudelta 500 euroa noudattamatonta päävelvoitetta kohden.

Lisävelvoitteen noudattamisen tehosteeksi asetetaan kiinteä uhkasakko, joka on määrältään 500 euroa.

Perusteet uhkasakolle

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 179 §

Jos tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä ei ole noudatettu, valvontaviranomaisen on asian laatu huomioon ottaen kehotettava lopettamaan säännösten tai määräysten vastainen menettely ja ryhdyttävä toimiin 175 ja 176 §:ssä tarkoitetun hallintopakkoasian vireille saattamiseksi.

Valvontaviranomaisen on valvottava, että kehotusta ja hallintopakkoasiassa annettua kieltoa tai määräystä noudatetaan.

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 184 §

Viranomaisen on tehostettava, jollei se ole ilmeisen tarpeetonta, tämän lain nojalla antamaansa kieltoa tai määräystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella tai toiminta keskeytetään.

Uhkasakkolaki (1113/1990) 1, 6-9, 10, 18, 19, 22-24 §:t

██████████ on kuultu kehotusten laiminlyönnistä ja varattu tilaisuus selityksen antamiseen asiassa. Selitystä ei ole annettu.

██████████ on oikeudellinen ja tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa päävelvoitteita. Uhkasakon suuruutta harkittaessa on otettu huomioon edelleen päävelvoitteiden laatu ja laajuus, velvoitetun maksukyky ja muut asiaan vaikuttavat seikat.

Mikäli velvoitteita ei ole noudatettu, voi lupa- ja valvontalautakunta tuomita uhkasakkolain 10 §:n mukaisesti uhkasakot maksettavaksi. Mikäli velvoitteet on määräaikaan mennessä toteutettu, raukeaa uhkasakkomenettely.

Kiinteistön omistaja velvoitetaan ilmoittamaan mahdolliselle uudelle kiinteistönomistajalle kiinteistöön liittyvästä hallintopakotilanteesta. Lisäksi kiinteistön omistajan on ilmoitettava lupa- ja valvontalautakunnalle, mikäli kiinteistön omistaja vaihtuu.

Ympäristönsuojeluviranomainen ilmoittaa Maanmittauslaitokselle uhkasakkolain 19 §:n mukaisesti kiinteistöä ██████████ koskevasta velvoitteesta ja sen tehosteeksi asetetusta uhasta merkinnän tekemiseksi kiinnityksistä pidettävään rekisteriin.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen voi hakea muutosta Vaasan hallinto-oikeudelta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen tiedoksianto

Saantitodistuksella velvoitetulle

Tiedoksi

Keski-Suomen ELY-keskus

Päätös

Ympäristötoimenjohtajan esitys hyväksyttiin.

Selostus

Laukaan ympäristönsuojelu kävi 12.4. ja 17.5.2024 Laukaan Vehniällä sijaitsevalla tilalla ██████████, tilan omistaa ██████████ ja tilalla on aikaisemmin harjoitettu lypsykarjatoimintaa. Kiinteistöllä oli 12.4.2024 havaittavissa, että lantalan yhteydessä oleva virtsasäiliö oli aivan täynnä ja se tulvi ympäröivään maastoon. Maasto viettää säiliöltä kiinteistön läpi virtaavaan valtaojaan. Virtsasäiliöön pumpataan oppopumpulla kiinteistökohtaisesta vesiosuuskunnan kokoojakaivosta sinne asumisesta kertyvät jätevedet (wc- ja harmaat vedet). Navetasta ei virtsasäiliöön enää tule lantavesiä, lehmiä ei tilalla ole ollut syksyn 2023 jälkeen.

Lantalassa oli runsaasti kuivalantaa, lantalan rakenteet eivät olleet tiiviit, vaan lantalasta aiheutui valumia ympäristöön.

22.4.2024 annetun kehotuksen mukaan kiinteistöllä ██████████ sijaitseva virtsasäiliö tuli tyhjennettävä ja sen sisältö toimittaa jätevedenpuhdistamolle. Vaihtoehtoisesti sisältö voitiin käsitellä Laukaata koskevien jätehuoltomääräysten 36 §:n edellyttämällä tavalla, tästä tuli tehdä jätehuoltomääräysten edellyttämä ilmoitus. Ilmoitus ja selvitys jätevesiliikkeen käsittelystä tai tositteet virtsasäiliön sisällön toimittamisesta jäteveden puhdistamolle tuli esittää ympäristönsuojelulle määräajan jälkeen suoritettavan tarkastuksen yhteydessä.

Lantala tuli kehotuksen nojalla tyhjentää ja lanta käyttää pellolle lannoitteena nitraattidirektiivin mukaisesti ottaen huomioon asetuksen kohta, jonka mukaan lannoitteita ei saa levittää lumipeitteeseen tai routaantuneeseen eikä veden kyllästämään maahan. Lantalan rakenteet tuli korjata nestetiiviiksi, mikäli sitä edelleen käytetään lannan varastointiin. Koska varastoinnista aiheutui jatkuvasti valumia, tuli tyhjentäminen tehdä määräaikaan mennessä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi.

Kehotuksen määräajan (15.5.2024) jälkeen suoritettulla tarkastuksella todettiin, ettei mitään ole kiinteistöllä tehty, eikä tositteita oltu ympäristönsuojeluun toimitettu. [REDACTED] ei puhelimitse tavoitettu ennen tarkastusta, mutta tarkastuksen ajankohta oli kerrottu kehotuskirjeessä.

Kehotuksen laiminlyönnistä kuultiin [REDACTED] 23.5.2024 toimitetulla kirjeellä, hän ei ole toimittanut asiassa selvitystä. Kuulemiselle varatun määräajan (24.6.2024) jälkeen suoritettulla tarkastuksella todettiin, ettei kiinteistöllä ole edelleenkään tehty kehotuksessa edellytetyjä toimia. [REDACTED] toimitettiin tieto tarkastuksesta tekstiviestillä, ja hänet myös saatiin kiinni puhelimitse juuri ennen tarkastusta. Tarkastuksesta kirjoitettuun muistioon kirjattiin, että asia etenee ympäristönsuojeluviranomaisena toimivan Laukaan lupa- ja valvontalautakunnan käsiteltäväksi ympäristönsuojelulain 175 §:n mukaisena määräysasiana ja että määräyksen tehosteeksi voidaan asettaa uhkasakko.

Esityslistan ohessa:

- Kehotus 22.4.2024 virtsasäiliön ja lantalan tyhjennyksestä ja kiinteistön siistimisestä
- Muistio 17.5.2024 tehdystä tarkastuksesta
- Valokuvat 17.5.2024 tarkastukselta
- Muistio 19.7.2024 suoritetusta tarkastuksesta siistimiskehotukseen ja hallintopakkomenettelyyn liittyen
- Valokuvat 19.7.2024 tarkastukselta
- Kuuleminen 23.5.2024 siistimiskehotuksen laiminlyönnin ja mahdollisen uhkasakon asettamisen johdosta

Esittelijä

Ympäristötoimenjohtaja Miia Valkonen

Valmistelija

Ympäristönsuojelusihteri Päivi Pöyhönen, p. 0400 569 811